

PRAHA 1/2 SKA% TOULKY - OKOLÁ• NÁ•RODNÁ•HO DIVADLA

Stá™eda, 27 Á•erven 2012

V úvodu dnešního povídání se vrátíme do Vojtěšské čtvrti a poté budeme pokračovat k Národnímu divadlu a na Anenské náměstí. Kromě památek zmíněných v minulých toulkách, mne ve Vojtěšské čtvrti zaujalo zejména několik pěkných staveb.

Spouště fotoaparátu cvakla v ul. Vojtěšské 13, kde stojí krásná secesní budova, původně Vyšehradské divadlo, dříve divadlo, koly z let 1905 - 1906, podle návrhu Fr. Velicha. Stavba byla po svém otevření poctěna i návštěvou jejího veličenstva Františka Josefa I., rakouského císaře.

Další zachycenou památkou je evangelický kostel sv. Michala v Jirchářích, jeho historie sahá hodně daleko před dobu založení Nového pražského. První zmínka je údajně z roku 1115, ve 14. století kostel přestavěn. Za josefínských reforem kostel byl zrušen a odsouzen, roku 1789 jej za 880 zlatých koupil František Kehr, který jej později prodal německému luteránovi, kterým kostel patřil dalších 150 let. Na zdi kostela je pamětní deska připomínající, že zde v letech 1923 - 1928 koncertoval na varhany prof. Albert Schweitzer. Po II. světové válce kostel přešel do vlastnictví slovenské evangelické církve a ta jej má dodnes. Když zvednete procházku hlavou výše, můžete zachytit krásné fasády domů; mně se zalíbil dům na rohu ulic V Jirchářích a Kámenecová. V Kámenecové ul. stojí též známá hospoda U Fleků. Dále mne zaujaly plastiky se sklenými hlavami na Deymově (Schwarzenberském, Vratislavském) paláci, který stojí na rohu ulic Ostrovní a Voršilská. Přesného autora vtipných plastik se mi zjistit nepodařilo, ale s největší pravděpodobností se jedná o Evu Jiřičkovou, která navrhovala byt v podkrovního paláce, a domnívám se, že by tedy mohla být autorkou ona. Jméno Evy Jiřičkové dnes zmíním je jednou, v souvislosti s Pražskou kámenecovou kámenecovou. Samotná budova paláce vznikla přestavbou státní domů, r. 1702 tuto přestavbu započal František Ferdinand hrabě Berchtold z Uherčic a dokončil r. 1721 Václav Ignác hrabě Deym ze Stáří; roku 1800-1821 přestavěn v klasicistním stylu, následně jej r. 1845 koupila Josefina Schwarzenberková z orlické větve rodu. Ostrovní 14 - zde na místě bývalého shromaždiště vojenských odvedenců stojí dům s jakýmsi orlojem s výjevy z vojenského života. Sgrafita od Mikoláše Alšického pocházejí z r. 1889. Ostrovní ulicí jsme se pomalu dostali k ND a krátce prošli Národní tůlídou. Zde jsme si udělali malou zacházku oproti plánu, abychom si prohlédli krásné secesní domy Topičů a Praha. Podrobněji je zmíním v jiném článku, upozorním však na jinou, méně známou památku. Souběžně s Národní vede ulice Bartolomějská, v prostoru mezi těmito ulicemi se nachází (bohužel nepřístupná) kulturní památka: dvě hradební věže gotického opevnění Prahy, jedné z věží bývalo kdysi kriminální muzeum. Hezké domy jsem objevila i v Mikulandské ul. Na Národní tůlídě je souběžně s ulicí fotoaparát u sochy Jana Nepomuckého z díla I. F. Platzera z r. 1747. Socha stojí před kostelem sv. Voršily, který je součástí klášterního areálu. Pokud hledáte uprostřed ruchu velkoměst trochu zeleně a odpočinku, zajďte do Voršilské zahrady. Není ovšem přístupná z Národní, ale malou prolukou od Národního divadla. Pomalu se dostáváme do ul. Karoliny Světlé, kde samozřejmě najdeme na jednom z domů pamětní desku známé spisovatelky. Světlá však mnoho času strávila i za zdmi kostela sv. Anny, o kterém bude ještě něco psát. Po smrti své dcery duševně onemocněla a lékař jí doporučil psaní, uchýlila se tedy ke sv. Anně a zde začala psát. My jsme se v ulici zastavili u oblíbené památky mého příbuzného a tou je rotunda sv. Kříže Menšího stejnojmenné ulici. Rotunda v Praze zbylo opravdu málo - jedna z nich je na Vyšehradě, druhá v ul. Na Rybníčku na Praze 2 a jednu jsme v jiném výletě obdivovali na Předměstí Kopanině. Tato čtvrtá, pocházející z 13. století, stojí zde. V průběhu staletí měla namále, neboť mj. překážela rozvoji okolní zástavby. Velkou na jejím zachování měla Umělecká beseda iniciovaná Josefem Mánesem. Josef Mánes rovněž navrhl ohradní kolem rotundy.

Jednou z ulic, které ústí do ul. Karoliny Světlé je i ulička zvaná Borov (Pořtovský plácek, Za prkny), se svými 40 metry délky patří nejkratší ulice v Praze. Přes poslední zastavení bude na Anenském náměstí. Malé náměstíčko, klid božský. Přesně taková místa v Praze vyhledávám. Na náměstí stojí barokní kašna, která sem byla přenesena z bývalých Újezdských kasáren v rámci jejich zrušení r. 1926. Sídli zde Divadlo na Zábřadlí a je jsem objevila a vyfotila pamětní desku Rudolfa Deyla. To, co nás ovšem přivedlo do těchto míst, přivede i vyhledávám gotický kostel sv. Anny, který stojí v areálu zrušeného kláštera dominikánek. Původně na tomto místě stávala rotunda sv. Vavřince. V letech 1319 - 1330 byl postaven stávající kostel, který za husitských válek nebyl jako jeden z mála vypleněn. V 16. století zde trávil poslední léta života Václav Hájek z Libočan, oblíbený kazatel, autor Kroniky české. 18. března 1553 zemřel a byl zde pochován. Kostel vzkvétal, staletí trávící klidný až do přelomu roku 1782 a Josef II. - klášter byl zrušen. Roku 1795 zde byly zřízeny byty a také největší tiskárna v monarchii, vydávaly se zde mj. C. a K. Pořtovské noviny, které redigoval Václav Matěj Kramerius.

Tiskárna zde fungovala ještě po II. světové válce. Objekt se dostal do majetku Národního divadla, které jej vlastní dodnes. Podle některých informací z internetu posloužil kostel jako inspirační zdroj pro Jaroslava Foglara a jeho Rychlé chlapce. V r. 1999 ovšem podepsalo ND smlouvu o pronájmu na 99 let s Vězí 97 manželů Havlových a začalo se s opravami. Více 97 spolupracovala s už dnes zmiňovanou arch. Evou Jiřičkovou. Musím říci, že kostel je po těchto opravách vidět i v televizi, a v porovnání s tím, co jsem viděla po čase na vlastní oči, opravdu nebetyň rozdíl. Ovšem mj. přivede i vyhledávám o to, zachovat vzácný gotický krov a nástěnné malby. Viděla jsem pražských památek celkem hodně, ale tady jsem byla opravdu namáčká. Přesně to, kolik lidí za dlouhá staletí prošlo těmito místy, co všechno zdi kostela zažily..

Dost dojetí, u vody jsme minule začali, u vody skončíme. Z Anenského náměstí se přesunuli během chvíle k Vltavě a tramvaj do Muzea vodárenství v Podolí. Čhtěla jsem napsat ještě o slibovaném Mánesu i domě Bellevue nebo Krannerově kašně na náměstí, ale aby zbyl prostor pro fotografie,

budu končít.

Přítel Vás pozvu do Klementina.
MIA